

	Центральнoукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)</i>			
Галузь знань	01 «Освіта/ Педагогіка»				
Спеціальність	014 «Середня освіта (Географія)»				
Освітня програма	Середня освіта (Географія та Історія)				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	Денна (заочна)				
Курс	четвертий				
Семестр	7				
Обсяг дисципліни	Кредити	5	Години	150	
	Лекційні			34	
	Практичні/семінарські			28	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			88	
Семестровий контроль	екзамен				
Викладач	<i>Вівсяна Інна Анатоліївна, канд.іст.наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії, доцент</i>				
Контактна інформація	i.a.vivsiانا@cuspu.edu.ua				
Кафедра	<i>історії України та всесвітньої історії</i>				
Факультет	<i>Історії, бізнес-освіти та права</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом вивчення навчальної дисципліни є дослідження явищ і закономірностей процесу навчання історії, його зв'язки з іншими науками. Методика викладання історії досліджує, як за допомогою різних методів, засобів і прийомів забезпечити найдоступніше, наочне, конкретне і переконливе сприйняття, розуміння і засвоєння історичних фактів, якими методами і засобами забезпечити запам'ятовування цих фактів, як організувати активну розумову роботу учнів.				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів знань, вмінь і навичок, необхідних для самостійної роботи з викладання історії та організації освітнього процесу. Курс має сприяти розвитку методичної майстерності студентів, їх комунікабельності. Метою курсу також є підготовка викладача історії, який володіє теоретичними знаннями з методики викладання історії та інших суспільних дисциплін і навичками проведення сучасного заняття з історії, використовуючи сучасні технології навчання; забезпечити організацію у культурному і науковому просторі; формувати світоглядну свідомість історичного мислення, творчо підходити до навчального процесу; виховувати повагу до загальнолюдських цінностей, а також виховувати активні громадянські позиції; формувати у студентів навичок роботи з історичними та методичними джерелами.				
Компетентності	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів				

гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності спеціальності

ФК11 – здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі, результатів конкретних педагогічних впливів, створювати сприятливий позитивний емоційний клімат на уроці, управляти учнівським колективом, комунікувати зі спільнотами, організувати комунікацію учнів, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціокультурних та економічних особливостей.

ФК12 – здатність планувати та конструювати процес навчання географії та історії в школі відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, з врахуванням гігієнічних вимог, основних дидактичних принципів, вікових та індивідуальних особливостей учнів із застосуванням сучасних методик і освітніх технологій, у тому числі й інформаційних.

ФК13 - здатність використовувати методологію історії як науки, розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.

Програмні результати (Чому можна навчитися)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть самостійно визначати та формулювати:

- основні категорії та концепції методики викладання;
- основні критерії вибору методів та форм викладання й організації навчального процесу;
- критерії та форми контролю знань та оцінювання знань;

- організувати та провести навчальне заняття 3

урахуванням сучасних вимог методики викладання;

- обґрунтувати вибір методів, засобів та підходів викладання та організації навчальної діяльності у відповідності до навчальних завдань, особливостей аудиторії, навчального матеріалу;

письмово викласти та обґрунтувати методичні матеріали щодо викладання курсу історії в окремому класі

**Програмні результати навчання відповідні
компонентам освітньої програми:**

ПРН1 – *знає та розуміє* теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної та історичної науки, зокрема, понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії та історії й наукову періодизацію історичних процесів;

ПРН8 - *знає та розуміє* історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів; основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРН9 - *знає та розуміє* історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.

ПРН10 - *знає та розуміє* історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках географії та історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.

ПРН11 – *застосовує* базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії та історії, їхні теоретичні й емпіричні досягнення; *орієнтується* у світовому й національному географічному та історичному освітньо-науковому просторі; *опрацьовує* різні джерела інформації; вільно передає географічні та історичні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ПРН13 – *встановлює* закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах; *пояснює та аналізує* суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства;

ПРН14 – *складає* різноманітні тематичні карти, застосовуючи різні графічні прийоми, *аналізує інформацію* за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами; *застосовує* ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та для вирішення задач, пов'язаних з просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС;

ПРН15 – *виконує* польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, *інтерпретує* отримані результати досліджень, *застосовує* їх у професійній діяльності;

ПРН16 – *виконує* функціональні обов'язки вчителя географії, історії та класного керівника, педагогічно мислить, *аналізує* педагогічну дійсність, застосовує творчий підхід до

	<p>педагогічної діяльності, моделює та розв'язує педагогічні ситуації, <i>планує</i> навчально-виховну роботу з дітьми, педагогами та батьками, <i>застосовує</i> індивідуальний підхід, <i>дотримується</i> педагогічного такту;</p> <p>ПРН19 – планує та конструює процес навчання географії та історії в школі відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, з урахуванням гігієнічних вимог, основних дидактичних принципів, вікових та індивідуальних особливостей учнів із застосуванням сучасних методик і освітніх технологій, у тому числі й інформаційних;</p> <p>ПРН21 - Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками; працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел;</p> <p>ПРН25 – самостійно <i>організовує</i> процес навчання, <i>забезпечує</i> рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціокультурних та економічних особливостей, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА ІСТОРИЧНА ОСВІТА: ТРАДИЦІЇ І СУЧАСНІСТЬ</i></p> <p>ТЕМА 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни</p> <p>ТЕМА 2. Українська шкільна історична освіта: основні етапи становлення</p> <p>ТЕМА 3. Сучасні цілі та завдання шкільної історичної освіти</p> <p>ТЕМА 4. Мотивація до вивчення історії</p> <p><i>Змістовий модуль 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</i></p> <p>ТЕМА 5. Форми організації освітнього процесу: традиції та інновації</p> <p>ТЕМА 6. Методи, прийоми і засоби навчання</p> <p>ТЕМА 7. Формування предметних компетентностей учнів</p> <p>ТЕМА 8. Специфіка викладання історичного матеріалу за проблематикою</p> <p>ТЕМА 9. Контроль навчальних досягнень з історії</p> <p>ТЕМА 10. Позакласна та позашкільна робота з історії</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p><i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни:</i> За роботу на лекціях та практичних заняттях студент може отримати максимально 40 балів. Відповідь студента оцінюється: 4 бали – за повну, побудовану у певній логіці, добре аргументовану та проілюстровану прикладами доповідь, 3 бали – за недостатньо повне, але певною мірою обґрунтоване повідомлення, проілюстроване</p>

	<p>прикладами, 2 бали – відповідь на запитання за його сутністю з наведенням деяких аргументів та прикладів 1 бал – окремі доповнення, приклади. До уваги береться повнота, правильність виконання, вміння структурувати матеріал, використання зображувальних засобів тощо. 20 балів сумарно студент отримує за виконання завдань самостійної роботи. Студент може отримати бали за пропущені заняття чи просрочені завдання на консультаціях. Підсумковий бал є сумою отриманих балів за усі види робіт. На іспиті відповіді студента оцінюються: до 10 балів за кожне з теоретичних питань та до 20 балів за практичне завдання.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p><i>Політика відвідування і подання виконання завдань.</i> Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та практичних занять, а також виконання самостійної роботи. Студент може подавати у письмовому вигляді виконані завдання до визначеного викладачем терміну (особисто або на платформі Клас-рум). За активність на заняттях та виконання додаткових завдань за вибором студент може отримувати додаткові бали.</p> <p><i>Політика академічної доброчесності базується на засудженні практик списування (відтворення робіт інших студентів), фабрикації, фальсифікації, обману.</i></p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>http://osvita.ua/school/ - офіційний сайт МОН про новини в середній освіті, програми, розробки уроків</p> <p>http://osvitanet.com.ua/index.php?page_id=115 – навчально-методичний сайт для вчителів, студентів</p> <p>https://www.historyua.com – методичний сайт «Історія в школі» для вчителів</p> <p>http://vchitel.info/konspekti-urokiv/istoriya-ukrainu/ - конспекти уроків</p> <p>http://school.xvatit.com/ - сайт «Гіпермаркет знань». Уроки історії онлайн, методичні розробки.</p> <p>http://shkola.ostriv.in.ua/list/code-B65BB05F26/attr-15006C12727 - сайт «Острів знань». Розробки уроків, факультативів, методичні рекомендації учителям.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Аудиторії теоретичного навчання забезпечені проєктором, ноутбуком, навчально-методичною літературою, презентаційними матеріалами</i></p> <p>Рекомендована література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті // Освіта України. – 2001. – № 29. 2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf 3. Концепція «Нова Українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf

4. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 5—9 класи. Історія України. Всесвітня історія. – К., 2017.
5. Державний стандарт базової середньої освіти (2020) <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

Допоміжна

1. Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Монографія. - Запоріжжя: Просвіта, 2000. – 159 с.
2. Баханов К.О. Навчання історії в школі під кутом зору компетентнісного підходу : посібник для вчителя / К.О. Баханов .- Х. : Основа , 2012 .- 127с.
3. Баханов К.О. Організація особистісно орієнтованого навчання. Порадник молодого вчителя історії. – Бердянськ, 2007. – 161 с.
4. Баханов К.О. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти: Монографія. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, ЛТД”, 2005. – 384 с.
5. Баханов К.О., Нищета В. Життєтворчі проекти в навчанні історії України. Посібник для вчителів. – Бердянськ, 2007. – 136 с.
6. Галлагер К. Викладання історії в контексті сприяння демократичним цінностям і терпимості: Посібник для вчителів. – К.: Право, 1998. – 46 с.
7. Гирич Ігор. Історія України нового часу в сучасній шкільній освіті. – К.: ВД «Стилос», 2009. – 64 с.
8. Горохівський П. І. Методика викладання історії: Курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання. / П.І. Горохівський. – Умань : ПП Жовтий О.О, 2013. – 294 с.
9. Данилова О., Манако В., Манако Д. Мультимедія власноруч: текст, графіка, аудіо, анімація, відео. – К., 2006.
10. Десятов Д.Л. Вивчення геноцидів у шкільному курсі історії : методичний аспект / Д.Л. Десятов .- Х. : Основа , 2014 .- 111с. .-(Б-ка журналу "Історія та правознавство"; вип.12(132))
11. Десятов Д.Л. Методика розвитку історичного мислення засобами наочності. - Харків, 2008. - 141 с.
12. Десятов Д.Л. Використання мережевих технологій у навчанні історії / Д.Л. Десятов .- Х. : Основа , 2013 .- 111с. .-(Б-ка журналу "Історія та правознавство"; вип.3(111))
13. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Навч.посібник. – К., 2004.
14. Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти. Збірник документів і наукових праць / За ред. К.О.Баханова. Бердянськ: БДПУ, 2007. – 272 с.
15. Кузнецова В.В. Сучасний урок: основні вимоги та класифікація. – Рівне, 2008.

	16.Курилів В. Методика викладання історії. – Львів-Торонто, 2003.17. Методика викладання в школі: теорія та практика/ За заг.ред. Петкова С.В., Коломойця С.Д. К.,2021. 216 с.18.Мокрогуз О. П. Інноваційні технології на уроках історії : навч.-метод. посіб. - Х. : Основа : Тріада+, 2007. - 191 с.19.Подобєд О.А. Історія України. 5, 7 класи: Нестандартні уроки. – Х.: Ранок, 2008. - 160 с.20.Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання.: Наук.-мет.посібник. – К., 2004.21.Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. – К., 2009.22.Чорна М.І. Метод проєктів на уроці історії. – Х.: Ранок, 2011. – 160 с.23.Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: Навчально-методичний посібник. Харків, 2017.24.Шляхи реалізації концептуальних засад НУШ при вивченні історії у закладі загальної середньої освіти: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Тернопіль, 16–17 жовтня 2020 р. Тернопіль: Видавництво ТНПУ, 2020. 82 с.